

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

УДК 373.3
ББК 74.202.21
С 88

*Затверджено до друку кафедрою початкової і професійної освіти
(протокол № 16 від 30.03.2021 р.)*

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 3 від 07.04.2021 р.*

С 88 Студентські ініціативи : теорія і практика початкової освіти :
матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції студентів
факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди
(12 травня 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф.
В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 70 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній
інтернет-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені
Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії і методики
навчання та виховання молодших школярів, питання природничо-математичної
та філологічної освіти.

**УДК 373.3
ББК 74.202.21**

Видано за рахунок авторів.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

12. Леонова Тетяна (наук. кер. – д. пед. н., доц. В. В. Ушмарова) Взаємодія Нової української школи та сім'ї на засадах педагогіки партнерства.....	20
13. Лубяна Ярослава (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. О. Шищенко) Ранкові зустрічі як засіб формування позитивного мислення в учнів початкової школи.....	21
14. Ляшенко Анастасія (наук. кер. – доктор філософії, викл. І. А. Небитова) Становлення і розвиток професійної освіти в США.....	22
15. Моргошина Діана (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко) Гаджети та молодший школяр: розвиток або деградація?.....	23
16. Носик Юлія (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. К. Рудічева) Театралізована діяльність як засіб створення позитивного психологічного клімату класного колективу.....	24
17. Перк Марія (наук. кер. – доктор філософії, викл. І. А. Небитова) Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у Новій українській школі.....	25
18. Приходько Світлана (наук. кер. – д. пед. н., проф. І. В. Гавриш) Ранкові зустрічі як засіб формування здатності до адекватної самооцінки учнів початкової школи.....	26
19. Раїна Вікторія (наук. кер. – д. пед. н., проф. Т. О. Довженко) Індивідуальні освітні траєкторії розвитку молодших школярів.....	27
20. Рольська Діана (наук. кер. – д. пед. н., доц. А. С. Ткачов) Формування рефлексивного мислення майбутнього вчителя початкової школи.....	28
21. Саїліян Валерія (наук. кер. – к. пед. н., проф. Н. М. Якушко) З історії однієї школи.....	29
22. Сергієнко Анна (наук. кер. – д. пед. н., проф. В. М. Гриньова) Виховання у молодших школярів ціннісного ставлення до праці.....	30
23. Серікова Тетяна (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. О. Агаркова) Формування здорового способу життя учнів початкової школи.....	31

Формування рефлексивного мислення майбутнього вчителя початкової школи

Рольська Діана

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент А. С. Ткачов

На сьогодні існує безліч фактів, які впливають на розвиток та формування професіоналізму вчителя. Особу увагу викликає поняття «рефлексія» у сфері професійно-педагогічної діяльності вчителя, де з виокремлених типових характеристик рефлексивної діяльності вчителя виявляють специфічні особливості. Розглядаючи та вивчаючи ці поняття, ми наближаємося до розуміння механізмів удосконалення вчителя професіоналізму.

Поняття «рефлексія» почали розглядати вітчизняні (Б. Ананьєв, Л. Виготський, В. Давидов, Д. Ельконін, С. Рубінштейн) та сучасні психологи (А. Адлер, З. Фрейд, К. Юнг), а також педагоги (В. Вульфів) та навіть методологи (М. Бахтін, В. Зінченко), оскільки саме в цих сферах професійної діяльності воно має велике значення.

Рефлексія — це процес, що включає суб'єктивне розуміння, а також дає можливості для більш критичного розгляду цінностей та наслідків, які вони можуть мати для інших людей. Рефлексивне мислення дає вчителю змогу відкривати простір для альтернативних поглядів, дозволяє їм віднайти голос інших і допомагає визнати відмінності та конфлікти, що виникають, та реагувати на них більш проактивно.

У професійному навчанні педагога рефлексивне мислення формується та розвивається під час двох методичних заходів: традиційних (семінар-практикум, семінар-брифінг, засідання методичного об'єднання) та нетрадиційних (тренінг, дебати, фестиваль діяльнісної педагогіки), а також ефективними формами є інтерактивні ігри та вправи. Рефлексія є однією з важливих джерел самовдосконалення вчителя, тому що за допомогою рефлексії вчитель не тільки прогнозує свою діяльність, але й проводить критичний аналіз та оцінює ефективність свого особистого розвитку. Опанувавши рефлексію та навчившись аналізувати власні думки, вчитель повинен використати власні рефлексивні знання та уміння у процесі пізнання дітей, а також застосувати рефлексивні механізми у взаємодії з ними.

Отже, вищевикладене дає мені можливість визначити, що рефлексію майбутнього вчителя визначено як одну із специфічних форм теоретичної і практичної діяльності педагога, що є одним з професійно важливих якостей майбутнього вчителя, яке через осмислення й аналіз власної педагогічної діяльності забезпечує його зростання та сприяє становленню власної рефлексивної позиції. Вчитель, який здатний до рефлексії, характеризується як педагог, котрий здатний продукувати, критично мислити, реалізувати власні ідеї на практиці та навчатися впродовж усього життя. Таким чином, головною метою підвищення кваліфікації майбутніх педагогів повинна стати не так заміна, як саме розвиток рефлексивних умінь вчителя, тому що від рівня та якості залежить ця зміна, що у подальшому формує не менш важливе утворення, як рефлексивну культуру.